

Zaak C-519/04 P

David Meca-Medina en Igor Majcen tegen Commissie van de Europese Gemeenschappen

„Hogere voorziening — Regels van Internationaal Olympisch Comité betreffende dopingcontrole — Onverenigbaarheid met gemeenschapsregels betreffende mededinging en vrij verrichten van diensten — Klacht — Afwijzing”

Conclusie van advocaat-generaal P. Léger van 23 maart 2006 I - 6995
Arrest van het Hof (Derde kamer) van 18 juli 2006 I - 7006

Samenvatting van het arrest

1. *Gemeenschapsrecht — Werkingssfeer — Sport — Beperking tot economische activiteiten (Art. 2 EG)*

2. *Vrij verkeer van personen en diensten — Werknemers — Mededinging — Verdragsbepalingen — Werkingssfeer*
(Art. 39 EG, 49 EG, 81 EG en 82 EG)
3. *Mededinging — Mededingingsregelingen — Besluiten van ondernemersverenigingen — Begrip*
(Art. 81, lid 1, EG)

1. Gelet op de doelstellingen van de Gemeenschap, valt sportbeoefening slechts onder het gemeenschapsrecht in zoverre zij een economische activiteit in de zin van artikel 2 EG vormt.

het verrichten van diensten. De in deze verdragsbepalingen neergelegde verboden gelden echter niet voor de regels betreffende vraagstukken die alleen verband houden met de sport en als zodanig buiten de economische activiteit staan.

(cf. punt 22)

2. Wanneer een sportactiviteit het karakter van arbeid in loondienst of van een bezoldigde dienstverrichting heeft, wat het geval is bij beroeps- of semi-beroepssporters, valt zij meer in het bijzonder binnen de werkingssfeer van de artikelen 39 EG en volgende of van de artikelen 49 EG en volgende.

Deze gemeenschapsbepalingen inzake het vrije verkeer van personen en het vrij verrichten van diensten gelden niet alleen voor het optreden van de overheid, maar ook voor bepalingen van andere aard, strekkende tot collectieve regeling van arbeid in loondienst en van

Met betrekking tot de moeilijkheid om de economische aspecten van een sportactiviteit te scheiden van de sportieve aspecten ervan, verzetten de gemeenschapsbepalingen inzake het vrije verkeer van personen en het vrij verrichten van diensten zich niet tegen regelingen of praktijken die worden gerechtvaardigd door niet-economische overwegingen die verband houden met het specifieke karakter en kader van bepaalde wedstrijden. Deze inperking van de werkingssfeer van de betrokken bepalingen moet evenwel beperkt blijven tot haar eigenlijke doel. Zij kan derhalve niet worden aangewend om elke sportactiviteit van de werkingssfeer van het Verdrag uit te sluiten.

Uit een en ander volgt dat de enkele omstandigheid dat een regel zuiver de sport betreft, degene die de door deze regel beheerste activiteit uitoefent of het orgaan dat deze regel heeft uitgevaardigd, nog niet buiten de werkingssfeer van het Verdrag brengt. Indien de betrokken sportactiviteit binnen de werkingssfeer van het Verdrag valt, zijn de voorwaarden voor de uitoefening ervan onderworpen aan alle uit de verschillende bepalingen van het Verdrag voortvloeiende verplichtingen. Bijgevolg moeten de regels die deze activiteit beheersen, voldoen aan de voorwaarden voor de toepassing van deze bepalingen, die onder meer het vrije verkeer van werknemers, de vrijheid van vestiging, de vrijheid van dienstverrichting of de mededinging beogen te verzekeren.

een onderneming, of deze laatste de mededinging beperkt of misbruik maakt van haar machtspositie, en of deze beperking of dit misbruik de handel tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt.

Al aangenomen dat deze regels het vrije verkeer niet beperken omdat zij vraagstukken betreffen die alleen verband houden met de sport en als zodanig buiten de economische activiteit staan, zulks impliceert niet dat de sportactiviteit noodzakelijkerwijze buiten de werkingssfeer van de artikelen 81 EG en 82 EG valt, noch dat deze regels de specifieke voorwaarden voor toepassing van deze artikelen niet vervullen.

(cf. punten 23-31)

Zo zal, wanneer de uitoefening van deze sportactiviteit moet worden getoetst aan de verdragsbepalingen inzake het vrije verkeer van werknemers of het vrij verrichten van diensten, moeten worden nagegaan of de regels die deze activiteit beheersen, voldoen aan de voorwaarden voor toepassing van de artikelen 39 EG en 49 EG, te weten geen door deze artikelen verboden beperkingen vormen. Evenzo zal, wanneer de uitoefening van genoemde activiteit moet worden getoetst aan de verdragsbepalingen inzake mededinging, moeten worden nagegaan of, gelet op de specifieke voorwaarden voor toepassing van de artikelen 81 EG en 82 EG, de regels die deze activiteit beheersen, uitgaan van

3. De verenigbaarheid van een regeling met de communautaire mededingingsregels kan niet in abstracto worden beoordeeld. Niet elke overeenkomst tussen ondernemingen of elk besluit van een ondernemersvereniging waardoor de handelingsvrijheid van de partijen of van een van hen wordt beperkt, valt noodzakelijkerwijs onder het verbod van artikel 81, lid 1, EG. Bij de toepassing van deze bepaling op een concreet geval moet namelijk in de eerste plaats rekening worden gehouden met de algehele context waarbinnen het betrokken besluit van de ondernemersvereniging is genomen of zijn werking ontplooit, en meer

in het bijzonder met de doelstellingen daarvan. Vervolgens moet worden onderzocht, of de daaruit voortvloeiende beperkende gevolgen voor de mededinging inherent zijn aan deze doeleinden en of zij evenredig zijn aan deze doeleinden.

De algemene doelstelling van een antidopingregeling op het gebied van de sport bestaat in de dopingbestrijding met het oog op een eerlijk verloop van de sportcompetitie en omvat de noodzaak dat de gelijke kansen van de sporters, hun gezondheid, de integriteit en de objectiviteit van de competitie alsook de ethische waarden in de sport worden gewaarborgd. Aangezien voorts sancties noodzakelijk zijn om te verzekeren dat het dopingverbod wordt nageleefd, moet de invloed die zij hebben op de handelingsvrijheid van de sporters, worden geacht in beginsel inherent te zijn aan de antidopingregels.

Gesteld al dat de litigieuze antidopingregeling moet worden beschouwd als een besluit van een ondernemersvereniging dat de handelingsvrijheid van de personen waarop het betrekking heeft, beperkt, vormt zij bijgevolg nog niet noodzakelijkerwijs een met de gemeenschappelijke markt onverenigbare beperking van de mededinging in de zin van artikel 81 EG, aangezien zij haar rechtvaardiging vindt in een legitiem doel.

Een dergelijke beperking is immers onlosmakelijk verbonden met de organisatie en het goede verloop van de sportcompetitie en beoogt juist een gezonde wedijver tussen de sporters te verzekeren.

Het repressieve karakter van een dergelijke antidopingregeling en de zwaarte van de in geval van overtreding van deze regeling toepasselijke sancties, kunnen echter de mededinging ongunstig beïnvloeden aangezien zij, wanneer de sancties uiteindelijk ongegrond zouden blijken, ertoe zouden kunnen leiden dat de sporter ten onrechte van competities wordt uitgesloten, waardoor de voorwaarden voor de uitoefening van de betrokken activiteit zouden worden vervalst. De aldus door deze regelgeving opgelegde beperkingen vallen derhalve slechts buiten het verbod van artikel 81, lid 1, EG indien zij niet verder gaan dan noodzakelijk is om het goede verloop van de sportcompetitie te verzekeren. Een dergelijke regeling zou namelijk buitensporig kunnen zijn, in de eerste plaats met betrekking tot de voorwaarden om de scheidingslijn te trekken tussen situaties die onder strafbaar dopinggebruik vallen, en situaties die daar niet onder vallen, en in de tweede plaats wat de strengheid van de sancties betreft.

(cf. punten 42-45, 47-48)